

Op niveau onderzoeken en afstuderen

Gastcollege dr. Joop Berding
(Hogeschool Rotterdam)
Erasmushogeschool Brussel
1 april 2014

De praktijk onderzoeken

- Het begrip “praktijk”
- Wat kenmerkt “praktijkonderzoek”? Wanneer is het “volwaardig”?
- Dilemma’s
- Cases
- Stappen en tips

Het begrip “praktijk”

- Meerduidigheid
- Wat onderzoek je precies? (object en context)
- De dynamiek van de praktijk en hoe speel je daar als onderzoeker op in?

Praktijkonderzoek

- Focus op concrete situaties, problemen en vragen
- Wat is een “probleem”?
- De rol van “theorie” (denkkader, “bril”, keuzes!)
- Navolgbaarheid en generaliseerbaarheid
- Steeds terug naar je onderzoeksvraag

Dilemma's

- Tijd als beperkende factor
- Professional of onderzoeker?
- Wat vindt de opdrachtgever of andere stakeholders belangrijk?
- Een concreet “product” of hoe belangrijk is het “proces”

Cases

- Beperkende voorwaarden: “Hier zijn tien dossiers”.
- Inhoudelijke beperkingen: “Naar het pedagogisch beleid hoeven jullie niet te kijken”.
- Vaagheid: “Hoe ziet onze school er in de toekomst uit? Elke uitkomst is goed”.
- Onderzoek als ‘politieke’ strategie: “Waarom zijn onze workshops effectief?”
- Ethische aspecten: “Je mag me alleen anoniem interviewen”.

Stappen en tips

- Opdrachtverlening en probleemomschrijving
- Onderzoeksplan
- Dataverzameling
- Data-analyse en interpretatie
- Conclusies en aanbevelingen
- Discussie/reflectie

Zes criteria voor praktijkonderzoek

- (1) een maatschappelijk relevante vraag
- (2) een stevige theorie
- (3) helpt bij het oplossen van een probleem
- (4) systematisch – methodisch – navolgbaar
- (5) heldere conclusies
- (6) bruikbare aanbevelingen

Literatuur

- Berding, J. & Witte, T. (2013). *Praktijkonderzoek op niveau. Inspelen op onderzoeksdilemma's bij sociale studies*. Bussum: Coutinho.
- Berding, J. (in druk, zomer 2014). Dilemma's in praktijkonderzoek. In de bundel *De pedagoog in de spotlights*. Amsterdam: SWP.
- www.joopberding.nl